

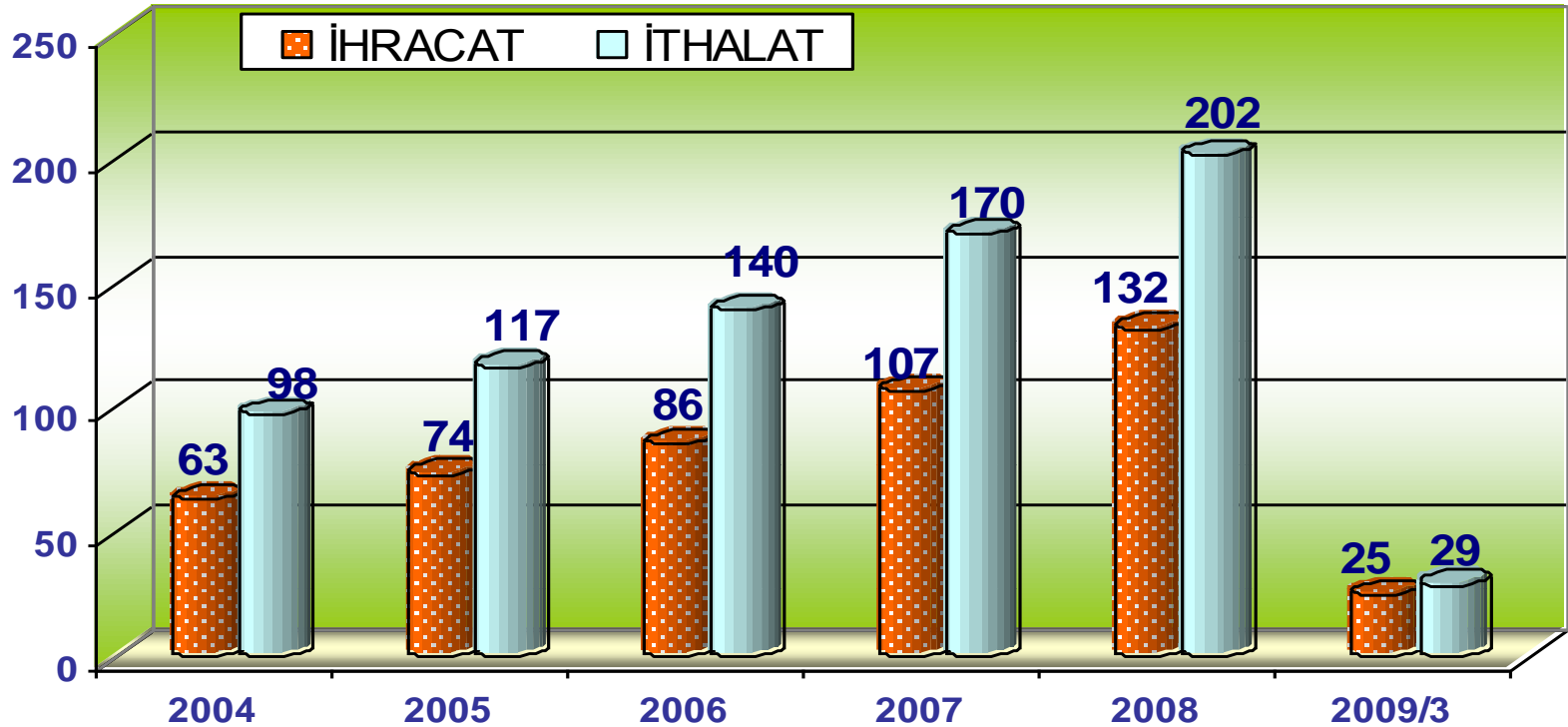
RAKAMLARLA TÜRKİYE
2004-2009

ENDER YORGANCILAR
EBSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI
TOBB YÖNETİM KURULU ÜYESİ

8 Haziran 2009

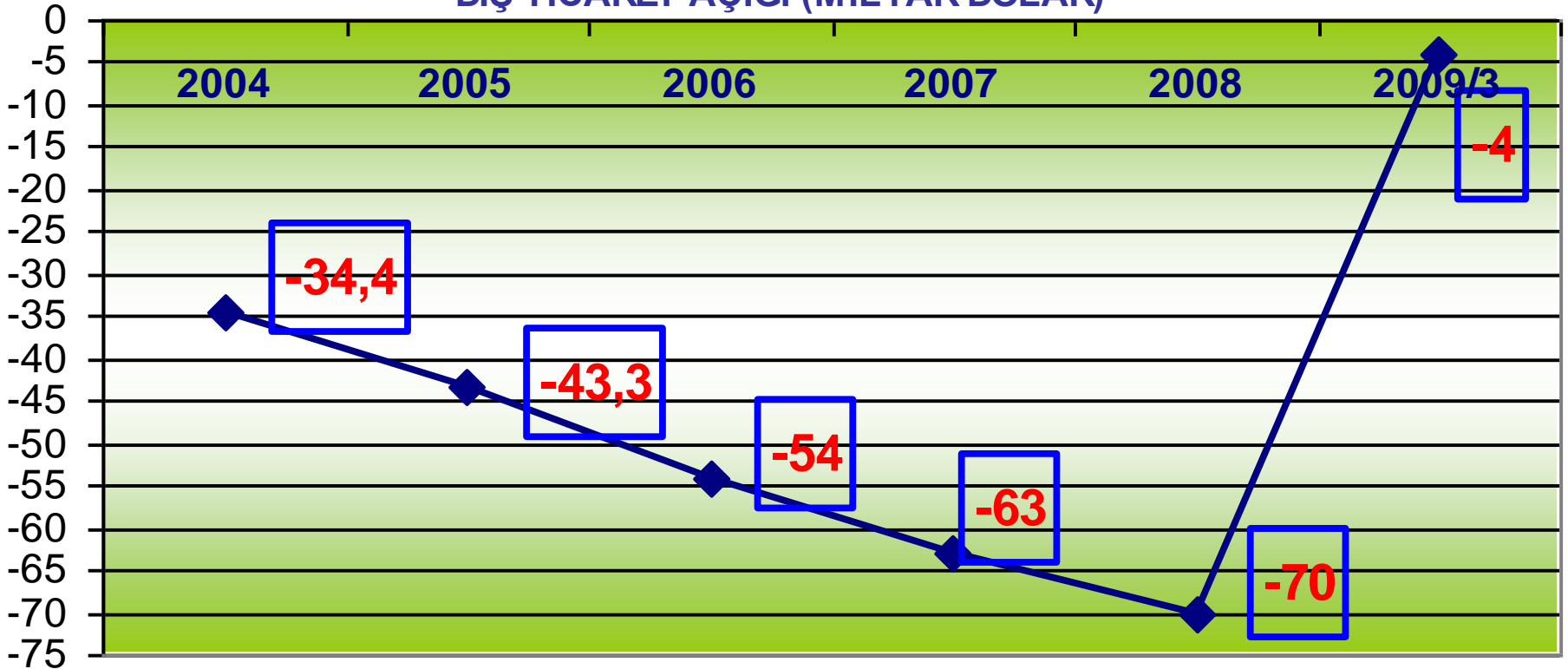
TÜRKİYE'NİN DIŞARDAN SATIN ALDIĞI ÜRÜNLERİN TOPLAM BEDELİ YANI İTHALAT; 2004-2008 DÖNEMİNDE %106 ORANINDA ARTARKEN, DIŞARIYA SATILAN ÜRÜNLERİN TOPLAM BEDELİ YANI İHRACAT; % 110 ORANINDA ARTMIŞTIR. KRİZ NEDENİ İLE %25 AZALAN İHRACATIMIZDA 2009 İLK ÇEYREK İTİBARI İLE GERÇEKLEŞEN RAKAM 25 MİLYAR DOLARDIR.

DIŞ TİCARET (MİLYAR DOLAR)

İHRACAT RAKAMINDAN İTHALAT RAKAMININ FARKI ALINARAK BULUNAN DIŞ TİCARET AÇIĞI, 2004 YILINDA 34 MİLYAR \$ İKEN, 2008 YILINDA 70 MİLYAR DOLARA ULAŞMIŞTIR. CARİ AÇIĞI DA TETİKLEYEN DIŞ TİCARET AÇIĞI, KRİZLE BİRLİKTE 2009 YILINI DAHA AZ ARTARAK KAPAYACAK GİBİ GÖRÜNMEKTEDİR.

DIŞ TİCARET AÇIĞI (MİLYAR DOLAR)

İHRACAT, 2007 YILINDA İTHALATIN YÜZDE 63'ÜNE DENK GELMEKTEDİR. İHRACATTA REKOR KIRDIĞIMIZ 2008 YILINDA İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI %65'E, 2009'UN İLK ÇEYREĞİ İTİBARI İLE %86 YÜKSELMİŞTİR.

İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (%)

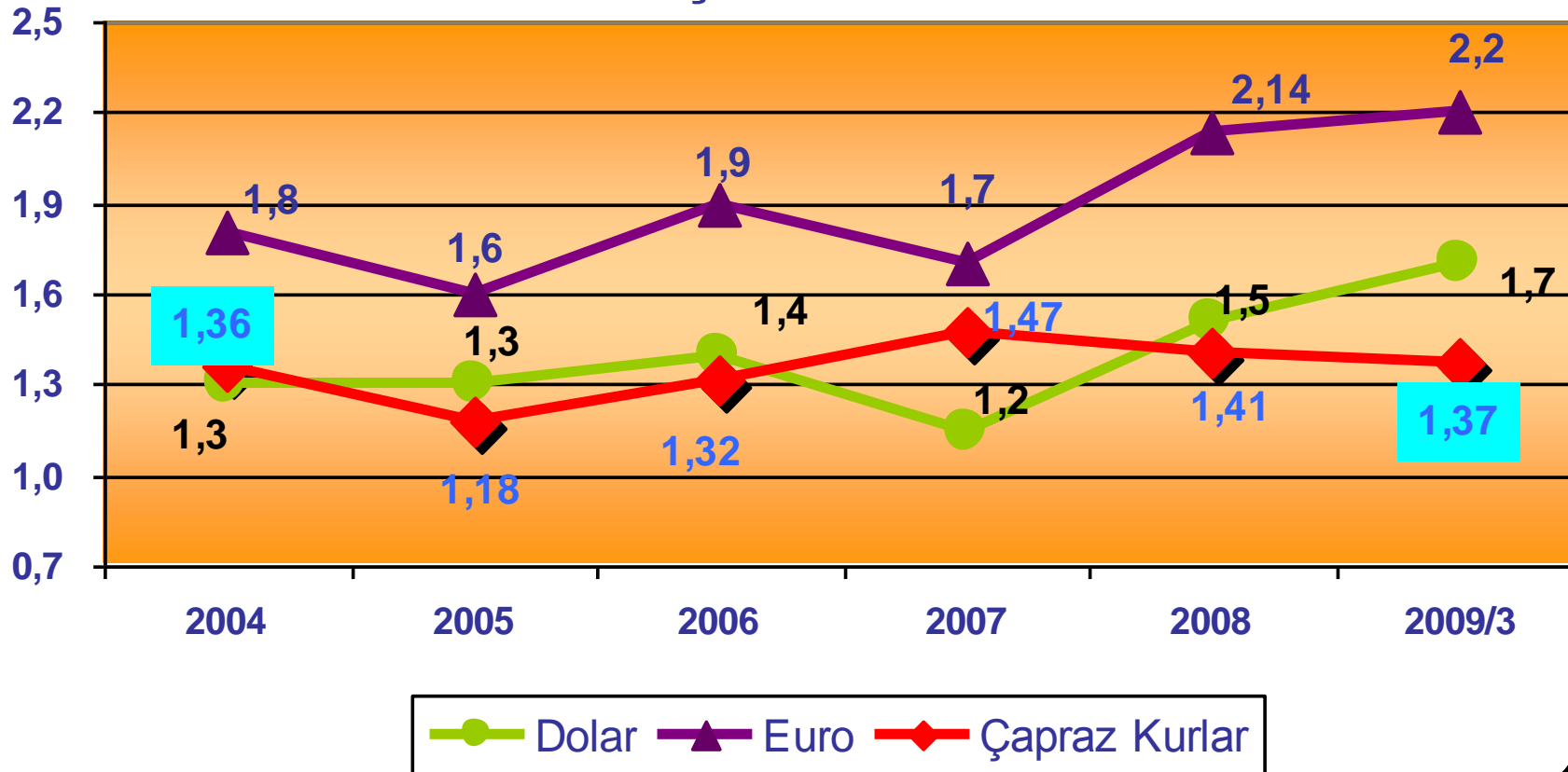
2007 : % 63

2008 : % 65

2009/3 : %86

DÜŞÜK KURA RAĞMEN İHRACATIMIZIN ARTMIŞ OLMASI DOLARIN EURO KARŞISINDA DAHA FAZLA DEĞER KAYBETMESİNDEN KAYNAKLANMIŞTIR. OYSA BUGÜNKÜ PARİTEYE BAKTIĞIMIZDA 2004'E GERİ DÖNDÜĞÜMÜZÜ GÖRMEKTEYİZ.

DÖVİZ VE ÇAPRAZ KURLAR

<u>Milyar \$</u>	<u>TOPLAM BORÇ</u>	<u>İÇ BORÇ</u>	<u>DIŞ BORÇ</u>
2004 :	328	167	161
2008 :	459	182	277

2004-2008 DÖNEMİNDE

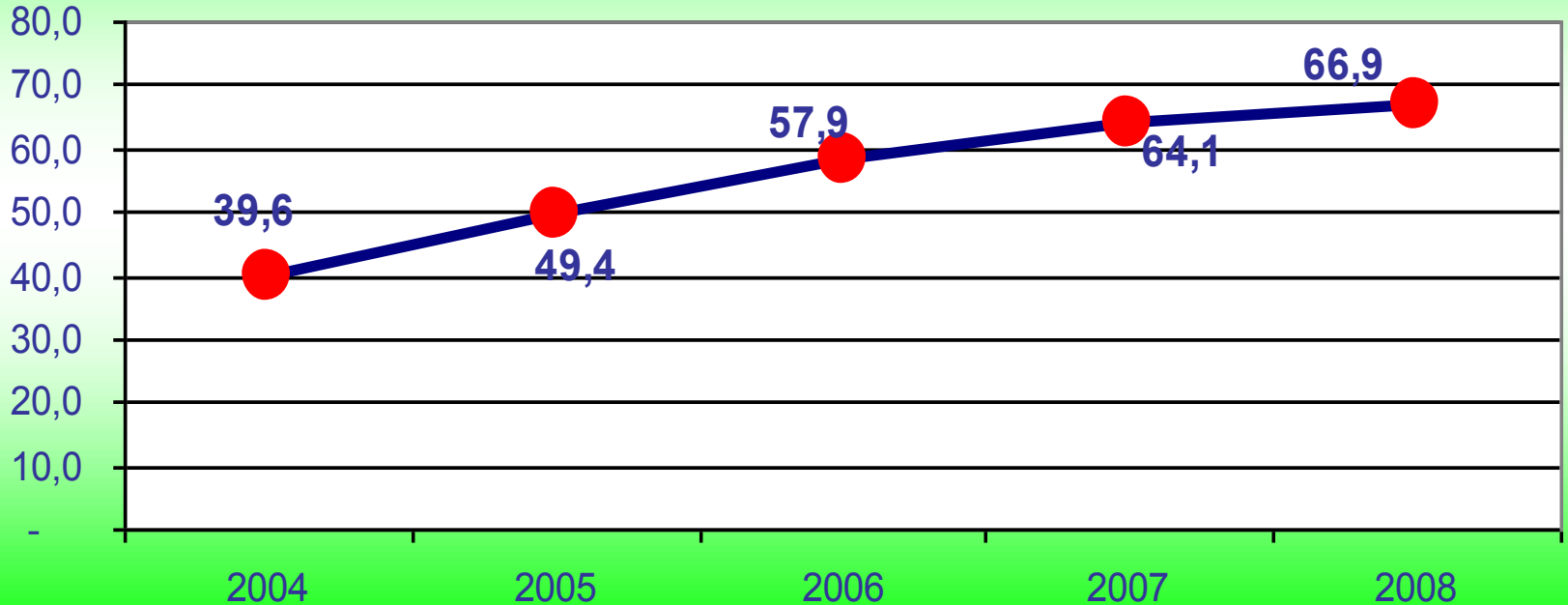
İÇ BORÇTA : %9 ARTIŞ

DIŞ BORÇTA : %73 ARTIŞ

<u>Milyar \$</u>	<u>2004</u>	<u>2008</u>
ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORCU:	64	185
ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORCU: %189 ARTIŞ		

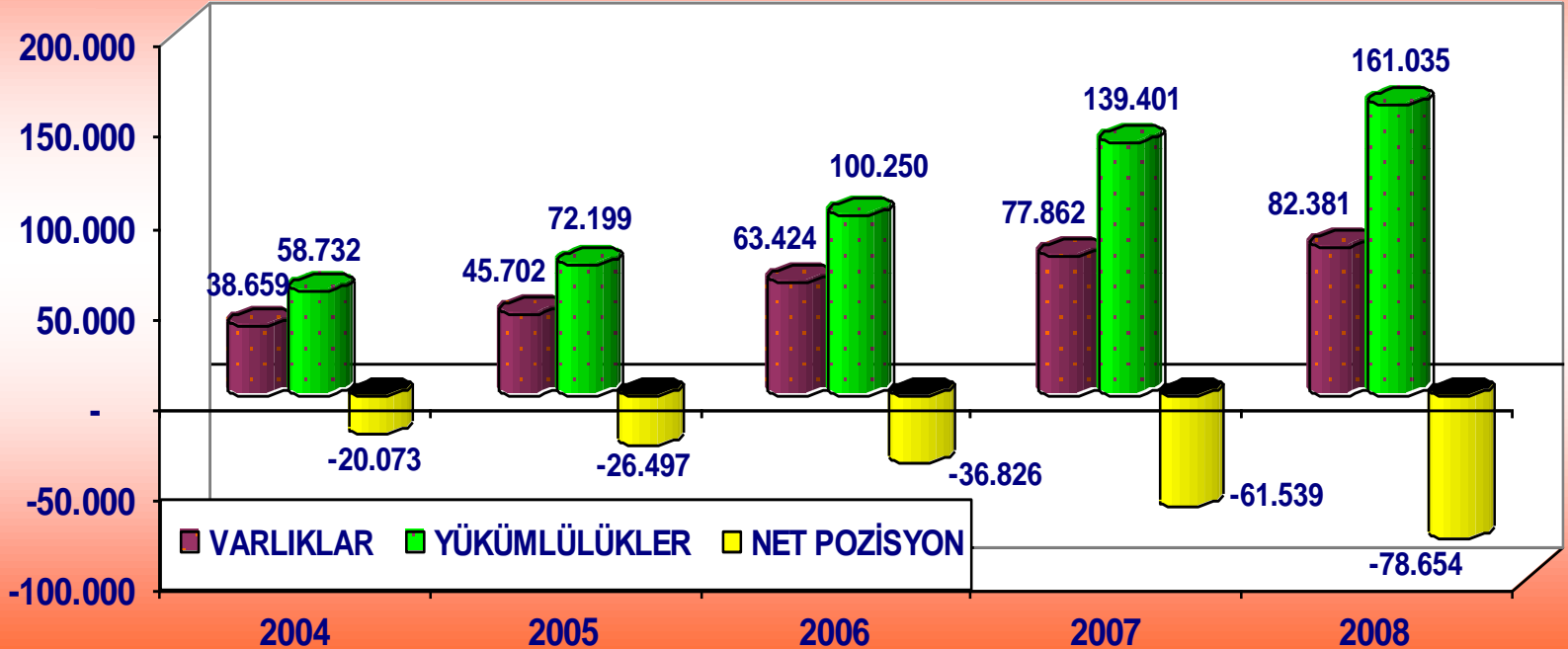
TOPLAM DIŞ BORÇ İÇİNDE ÖZEL SEKTÖRÜN PAYI ÇOK CİDDİ ORANLARDA ARTMAKTA OLUP, NEDEN ISRARLA ÜZERİNDE DURDUĞUMUZ NOKTASINDA BİZİ HAKLI GÖSTERMEKTEDİR. DIŞ BORCUN %67'Sİ ÖZEL SEKTÖRE AİTTİR. ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORÇ İÇİNDEKİ PAYI HER GEÇEN YIL HIZLA ARTMIŞTIR

ÖZEL SEKTÖRÜN TOPLAM DIŞ BORÇ İÇİNDEKİ DAĞILIMI (%)

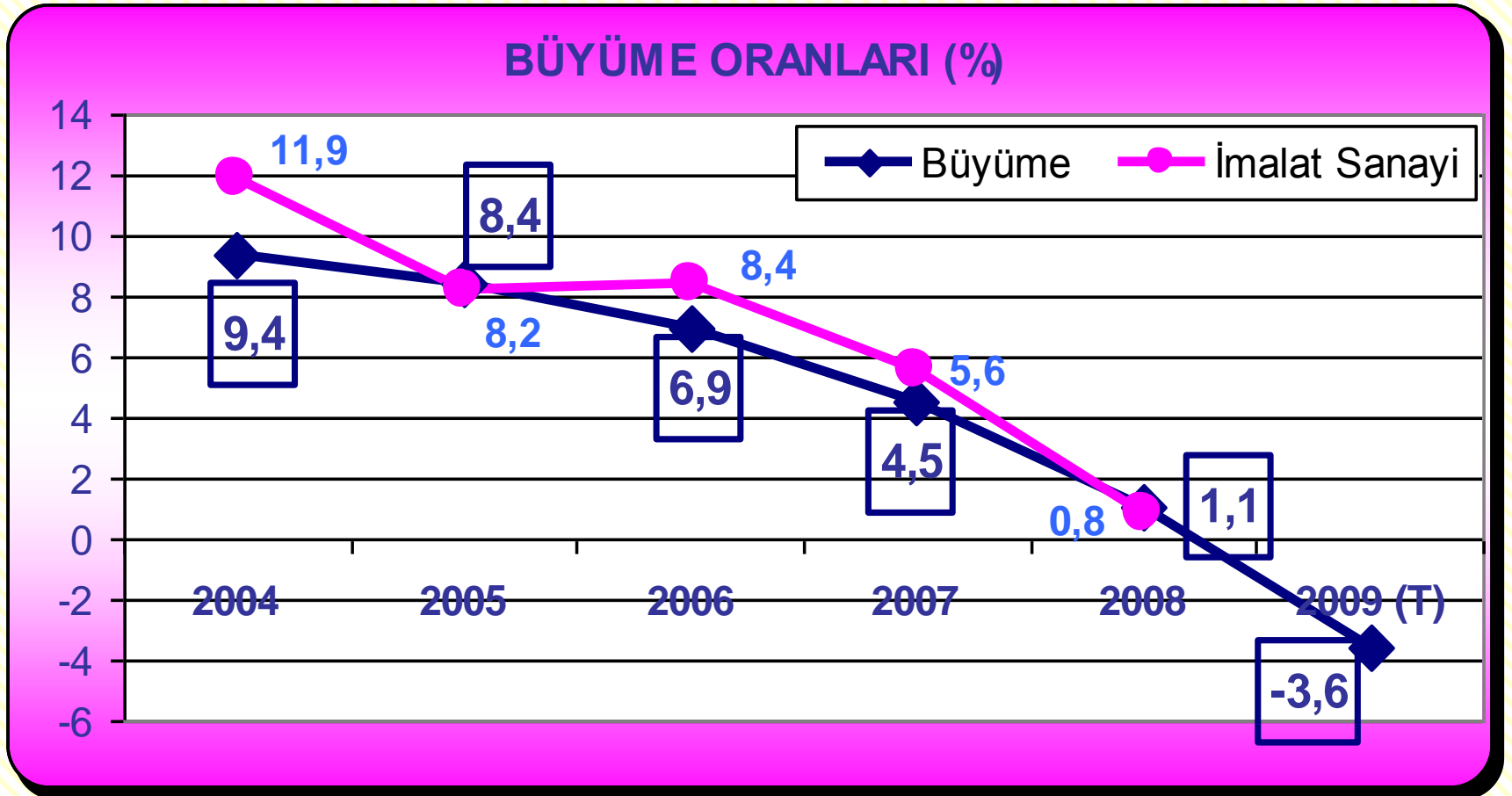

REEL SEKTÖR TÜRK PARASI CİNSİ YÜKSEK FAİZLİ KREDİ KULLANMAK YERİNE, YURTDIŞINDAN DÜŞÜK FAİZLİ DÖVİZ CİNSİ KULLANMAYI TERCİH ETMİŞTİR. 2008 YILINDA DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI 2007 YILINA GÖRE %28 ARTARAK, 79 MİLYAR DOLARA YÜKSELMİŞTİR. REEL SEKTÖRÜN YÜKÜMLÜLÜKLERİNDEKİ ARTIŞ ORANI, VARLIK ARTIŞLARINDAN DAHA YÜKSEK GERÇEKLEŞMEKTEDİR.

REEL SEKTÖRÜN DÖVİZ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (MİLYON \$)

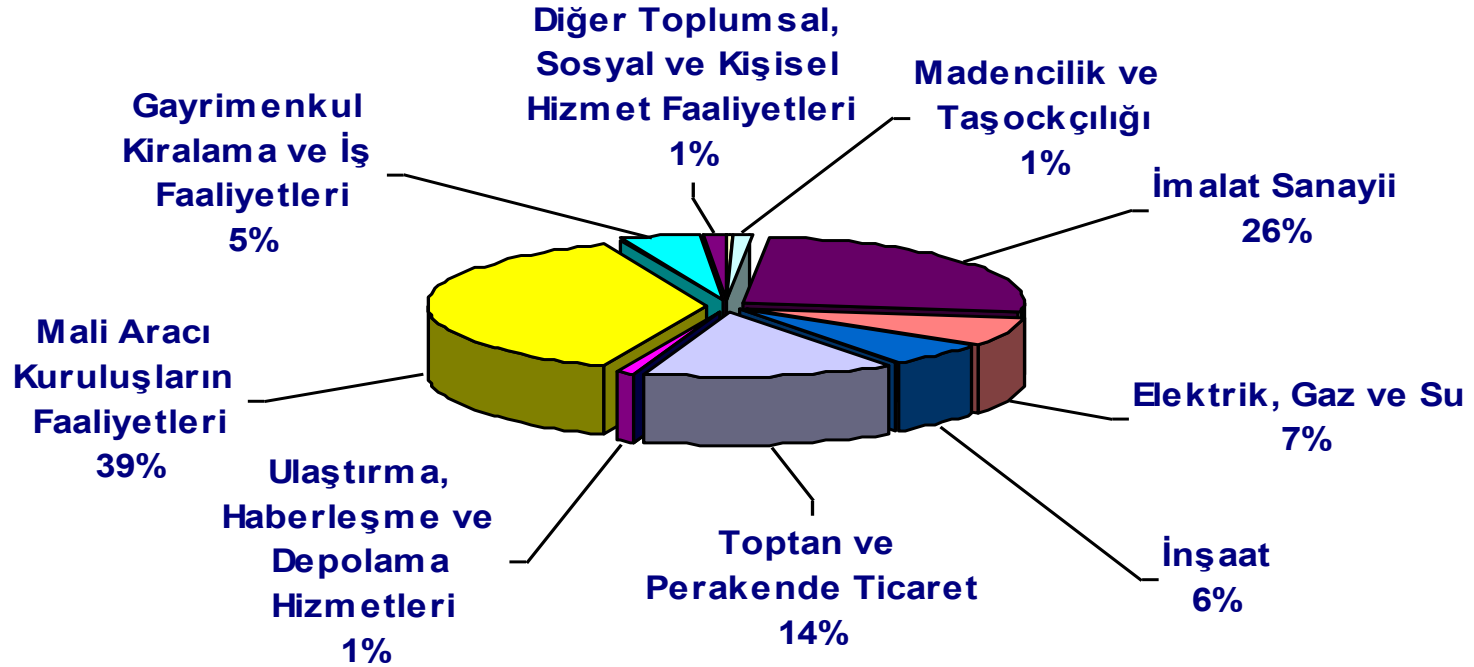

BÜYÜMENİN KAYNAĞININ REEL SEKTÖR OLDUĞU GRAFİKTEN ÇOK NET GÖRÜLMEKTEDİR. REVİZE EDİLEN RAKAMLARLA; BÜYÜME ORANI 2008'DE %1,1 GERÇEKLEŞİRKEN, 2009 YILI İÇİN -3,6 KÜÇÜLME ÖNGÖRÜLMEKTEDİR. HEDEFLenen SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR BÜYÜME İÇİN ÜRETİMİN KAÇINILMAZ OLDUĞU DİKKATE ALINMALIDIR.

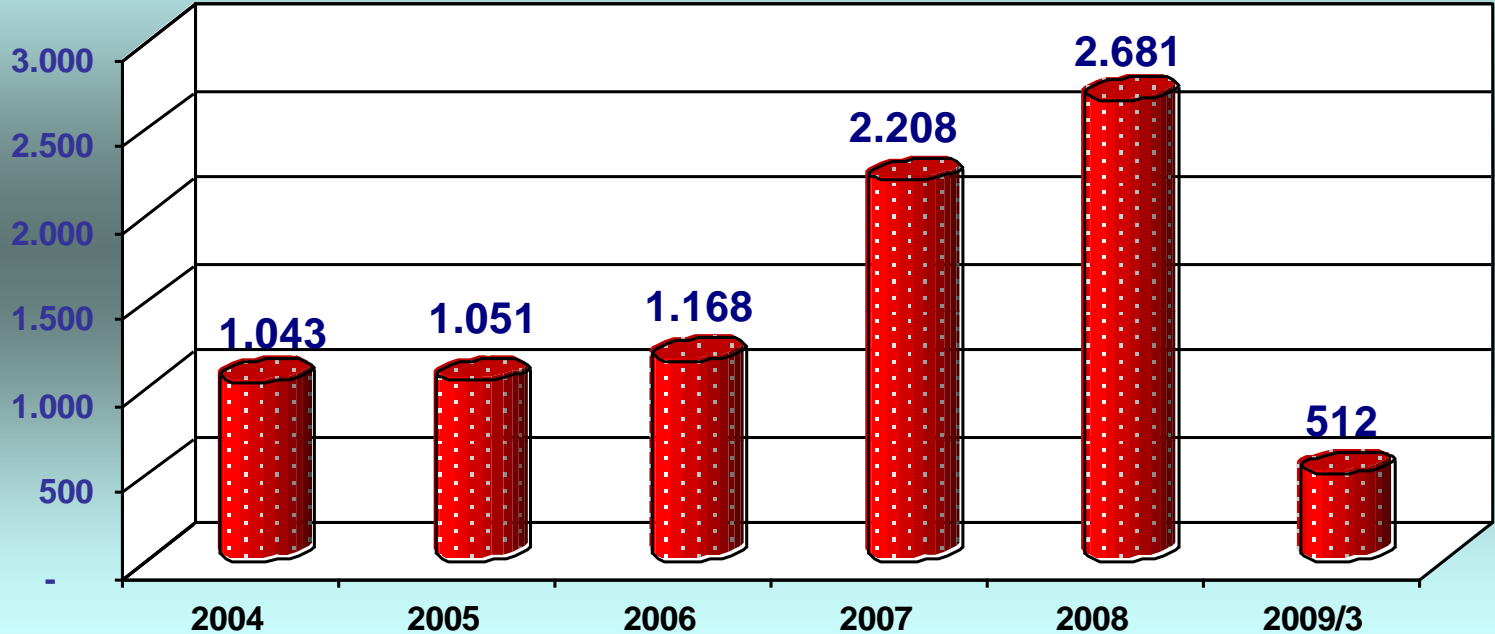
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŐLERİNİN SEKTÖREL DAĐILIMINDA DA MALİ ARACI KURULUŐLARIN YATIRIM MİKTARININ TOPLAMDAN ALDIĞI PAY %39 İKEN, İMALAT SANAYİNİN ALDIĞI PAY %26'DA KALMIŐTIR. 14.4 MİLYAR DOLARLIK YATIRIMIN 3.7 MİLYAR DOLARI İMALAT SANAYİ, 5.4 MİLYAR DOLARI MALİ ARACI KURULUŐLARA AİTTİR. TEMENNİMİZ BU YATIRIMLARIN İMALAT SANAYİYE YÖNELMESİDİR.

2008 YILI ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŐİNİN YATIRIM MİKTARINA GÖRE SEKTÖREL DAĞILIMI (%)

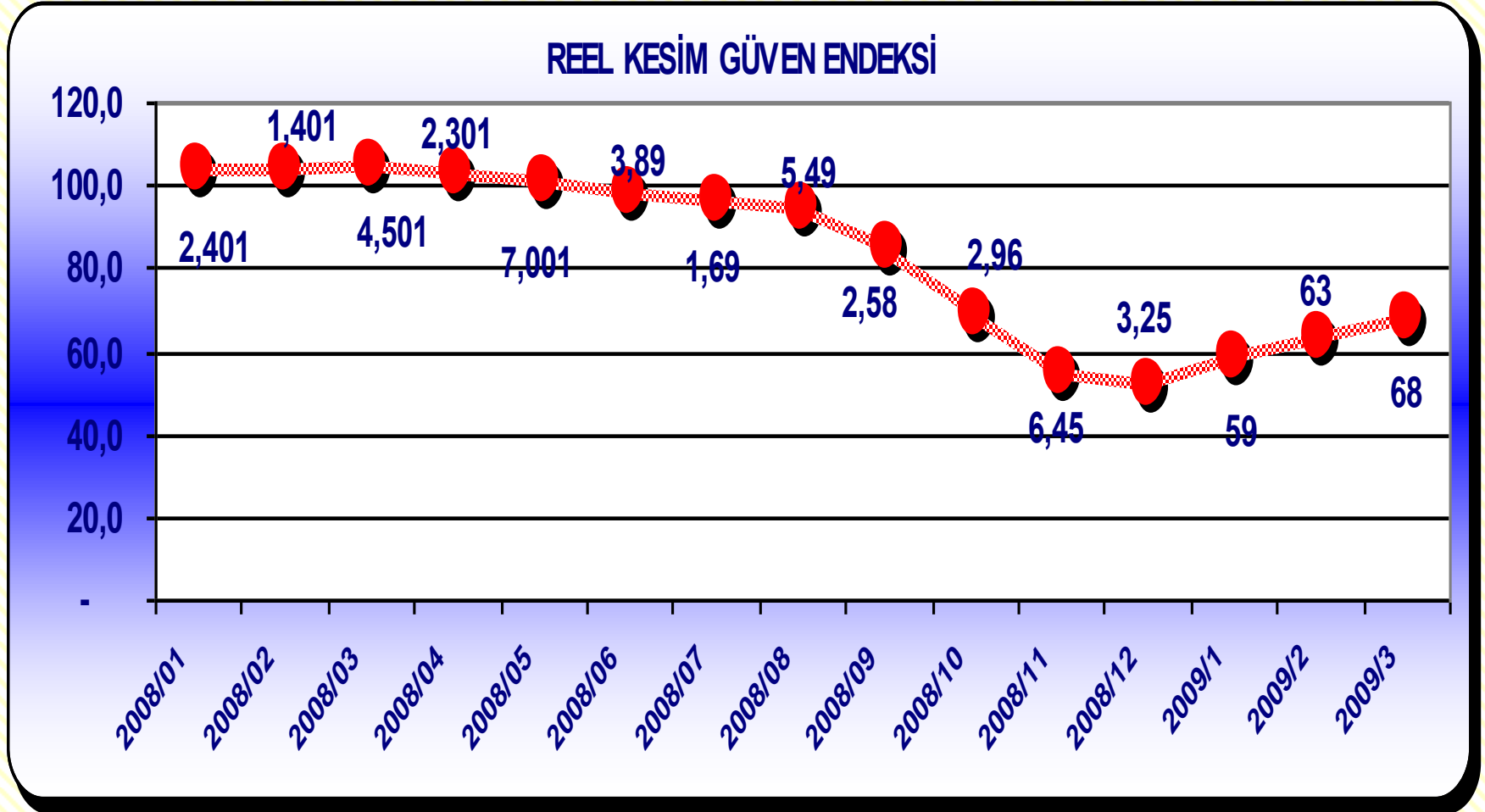

YABANCILARIN TÜRKİYE'DE DOĞRUDAN YATIRIMLARDAN ELDE ETTİĞİ GELİRİN KAR TRANSFERİ YOLUYLA YURTDIŞINA ÇIKARILAN MİKTARI; 2008 YILINDA, 2007 YILINA GÖRE %21 ARTMIŞTIR. KAZANÇLARINI TÜRKİYE'DE DEĞERLENDİRMEYEN YABANCILAR 2008 YILINDA 2.7 MİLYAR \$, 2009'UN İLK ÇEYREĞİNDE DE 0,5 MİLYAR \$ KAR TRANSFERİ GERÇEKLEŞTİRMIŞTİR.

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI KAR TRANSFERLERİ (MİLYON \$)

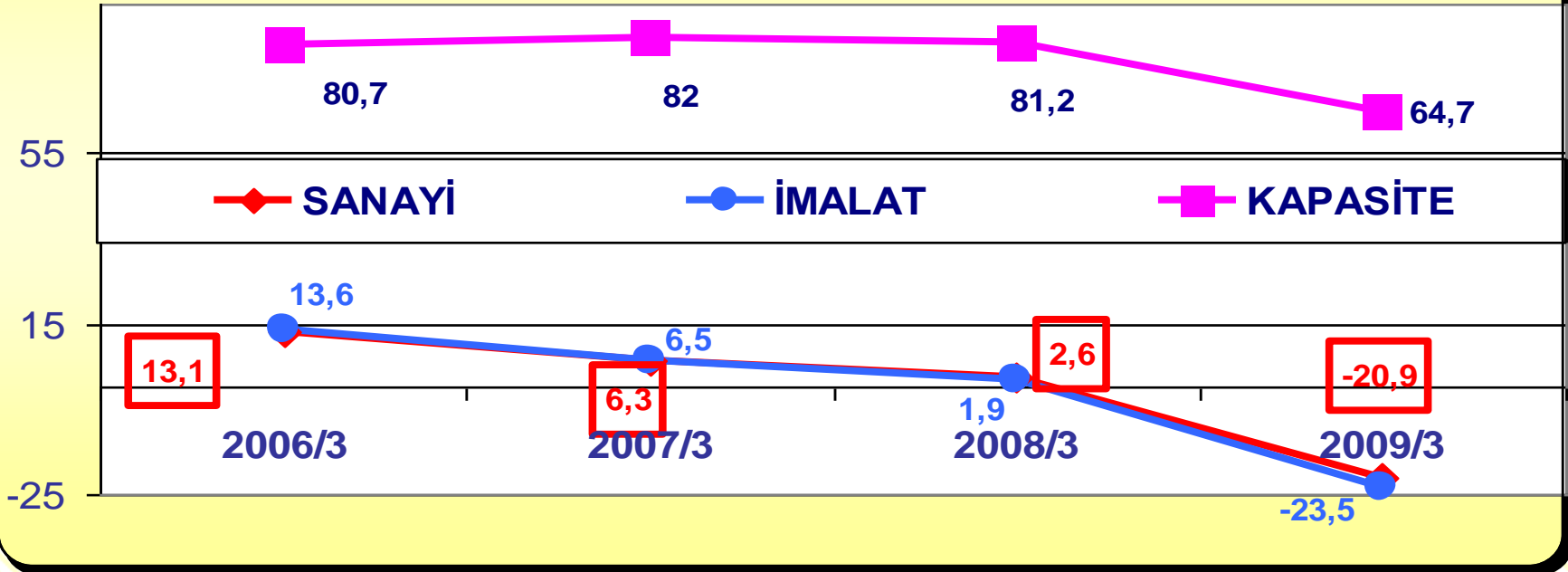

İSTATİSTİKSEL OLARAK 2007 YILINDA BAŞLAYAN ÇALIŞMADA REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ, KRİZİN DERİNLEŞMESİYLE BİRLİKTE HIZLA DÜŞÜŞE GEÇMİŞ VE 2008 MARTINDA 104 OLAN ENDEKS, 2009 MARTINI 68 İLE KAPAMIŞTIR.

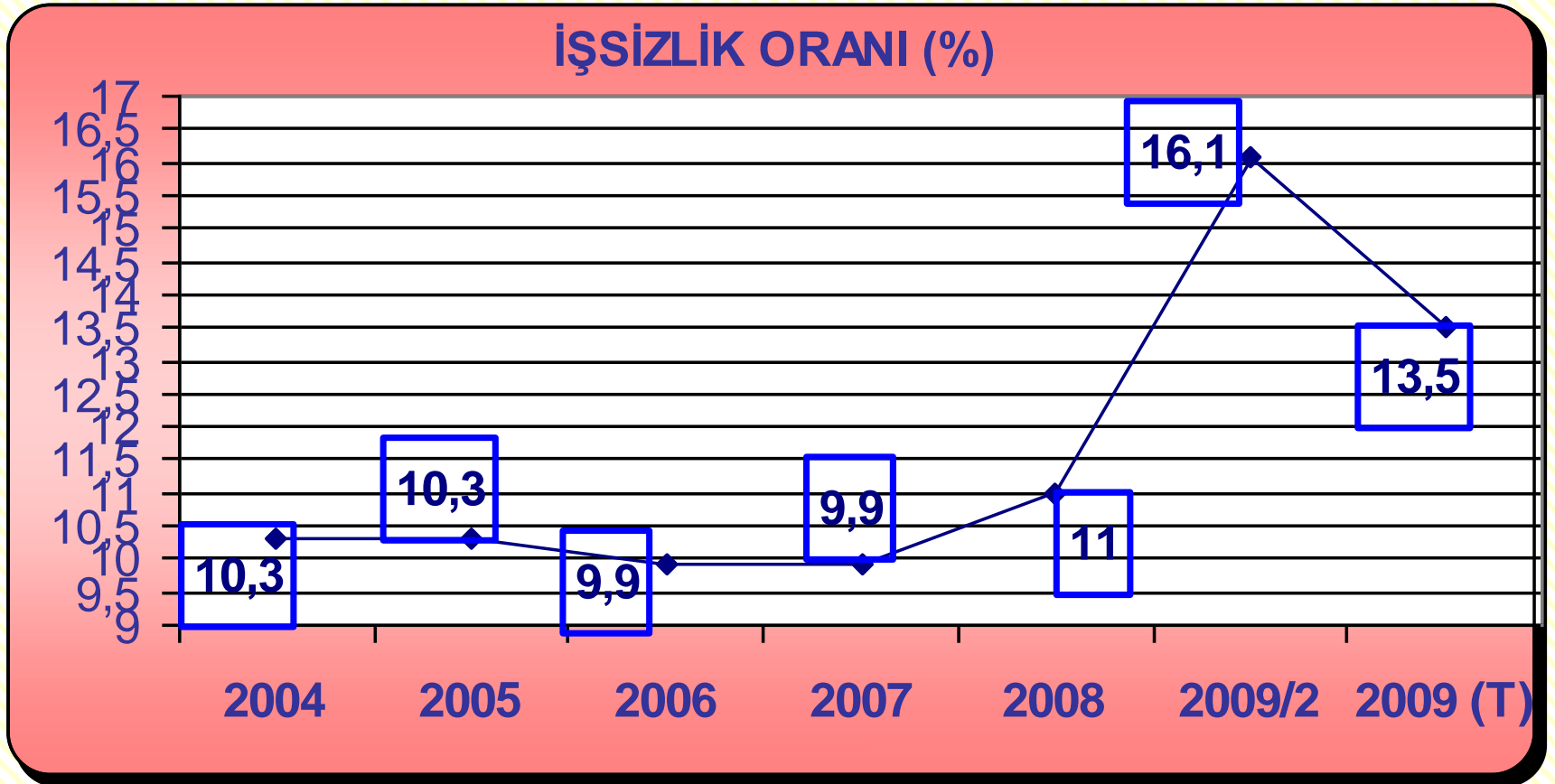

SANAYİYE DAİR GELİŞMELERİ AYLIK BAZDA İZLEYEBİLDİĞİMİZ SANAYİ ÜRETİMİ VE KAPASİTE KULLANIM ORANLARI SON YILLARIN EN DÜŞÜK SEVİYELERİNDE SEYRETMEKTEDİR. BİRBİRİ İLE BAĞIMLI, TOPLAM SANAYİ, İMALAT SANAYİ VE KAPASİTEDEKİ DEĞİŞİMLER AYNI SEYİRDE DEVAM ETMEKTE, HENÜZ OLAĞAN SEVİYELERİNE ULAŞMASI İÇİN OLDUKÇA ZAMAN GEREKMEKTEDİR.

SANAYİ ÜRETİM DEĞİŞİMİ VE KAPASİTE KULLANIM ORANI (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim; %)

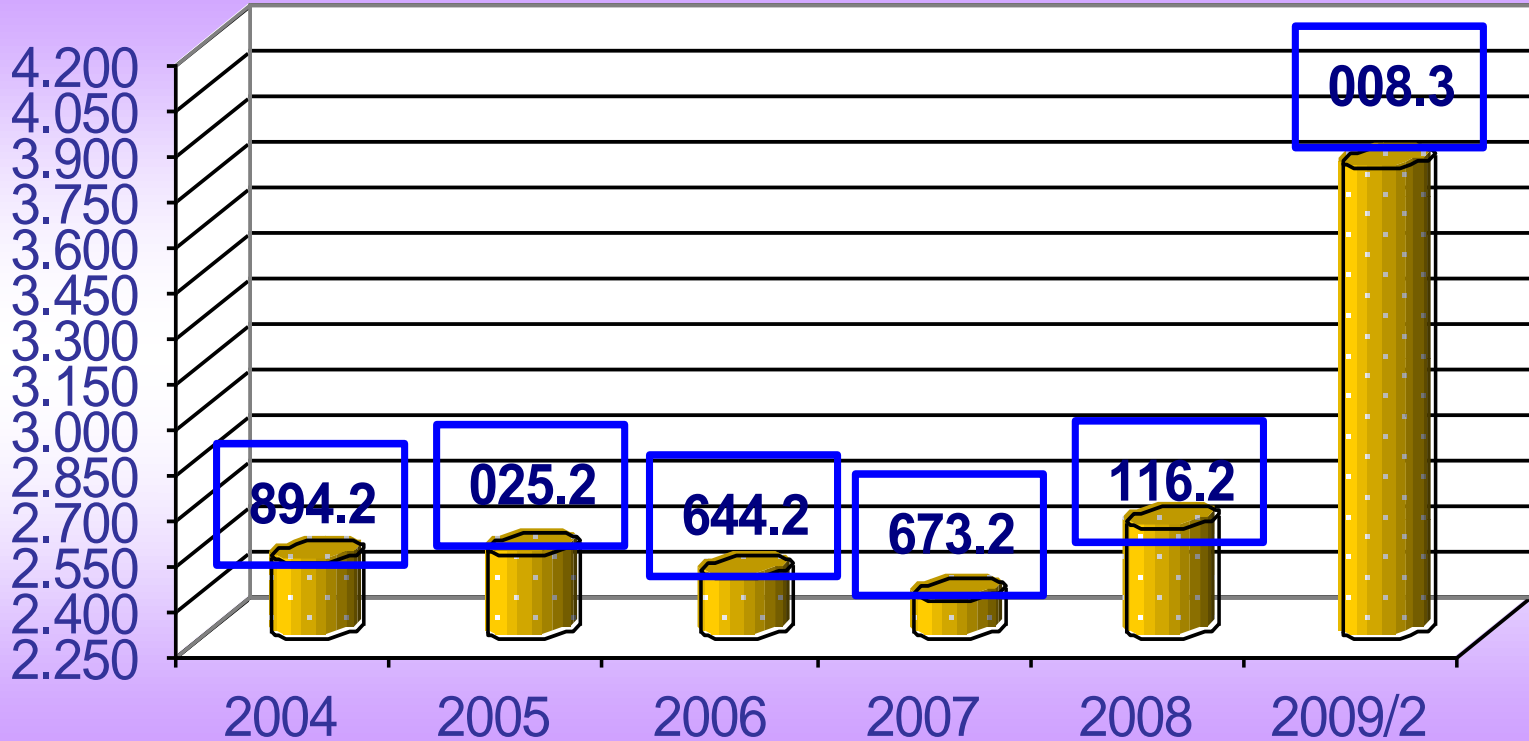

TÜRKİYE'NİN BUGÜN BİRİNCİL SORUNU HALİNE GELEN VE İHMALİ KARŞISINDA SOSYAL PATLAMA RİSKİ TAŞIYAN İŞSİZLİK ORANI İLE OECD ÜLKELERİ ARASINDA İLK SIRADA YER ALMAKTAYIZ. İŞSİZLİĞİN ÇÖZÜMÜNÜN REEL SEKTÖR OLDUĞU VE ÖNLEMLERİN REEL SEKTÖR BAZLI ALINMASI GEREKTİĞİ UNUTULMAMALIDIR.

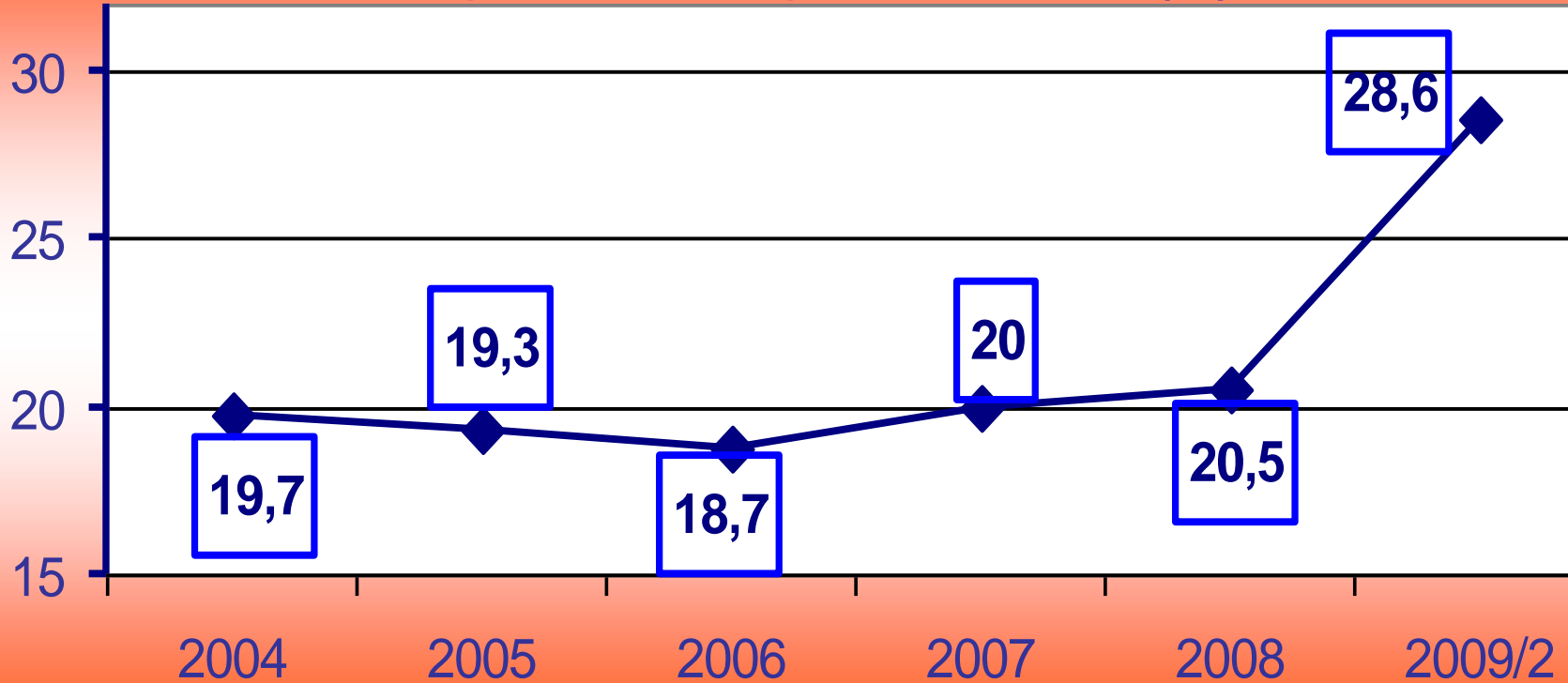
RESMİ KAYITLARA GÖRE İŞSİZ SAYIMIZ 3 MİLYON 800 BİN'DİR. ANCAK İŞ ARAMAKTAN UMUDUNU KAYBETMİŞ KİŞİ SAYISINI DA DAHİL ETTİĞİMİZDE BU SAYI 6,3 MİLYONA ÇIKMAKTADIR.

İŞSİZ SAYISI (BİN KİŞİ)

İŞSİZLİK ORANI ARTARKEN, HIZLI BİR YÜKSELİŞE GEÇEN GENÇ NÜFUSTAKİ %29'LUK İŞSİZLİK ORANI DA, TOPLUMU ENDİŞELENDİRMEKTEDİR. İŞGÜCÜNE HER YIL 700 BİN KİŞİNİN KATILDIĞI DÜŞÜNÜLDÜĞÜNDE KALICI ÇÖZÜMLERLE SORUNUN GİDERİLMESİ GEREKTİĞİ DE ORTAYA ÇIKMAKTADIR.

GENÇ NÜFUSTA İŞSİZLİK ORANI (%)

TUİK SINIFLANDIRMASINA GÖRE NÜFUSU EN FAZLA OLAN BÖLGELERDEKİ İŞSİZLİK DURUMUNA BAKTIĞIMIZDA, İZMİR, ADANA VE MERSİN BÖLGESİNDE NÜFUS ARTARKEN, İŞSİZLİK ORANI VE İŞSİZ SAYISI ARTMAKTA, DİĞER BÖLGELERİN AKSİNE İSTİHDAM EDİLEN KİŞİ SAYISI AZALMAKTADIR.

BÖLGE SINIFLAMASI	<u>İŞSİZ SAYISI</u> (BİN KİŞİ)		<u>İŞSİZLİK ORANI (%)</u>		<u>İSTİHDAM</u> (BİN KİŞİ)		<u>KURUMSAL NÜFUS</u> (BİN KİŞİ)	
	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
İstanbul	446	493	10,4	11,2	3.847	3.923	12.386	12.491
Ankara	174	180	11,5	11,8	1.331	1.352	4.319	4.394
İzmir	142	156	10,5	11,8	1.202	1.171	3.643	3.694
Adana,Mersin	190	202	15,7	16,8	1.023	998	3.538	3.560
Bursa,Eskişehir,Bilecik	101	132	8,1	10,3	1.142	1.151	3.271	3.340
Kocaeli,Sakarya,Düzce,Bolu,Yalova	116	117	11,6	10,8	883	965	2.962	3.045
Şanlıurfa,Diyarbakır	71	76	13,8	14,1	445	464	2.910	2.988
Manisa,Afyon,Kütahya,Uşak	71	79	7,3	8,3	909	873	2.888	2.858
Hatay,Kahramanmaraş,Osmaniye	100	137	12,4	15,8	707	725	2.773	2.832
Samsun,Tokat,Çorum,Amasya	96	81	8,7	7,4	1.000	1.008	2.692	2.680

HAM PETROL İTHALATI AZALIRKEN BUNA PARALEL ARAÇ SATIŞI ARTIYOR. NEDENİ PETROLDE YÜKSELEN VERGİ ORANIDIR.

Hampetrol İthalatı

2004 : 23,9 milyon ton
2005 : 23,4 milyon ton
2006 : 23,8 milyon ton
2007 : 23,5 milyon ton
2008 : 21,8 milyon ton
2009/2 : 2 milyon ton

	2004	2005	2006	2007	2008
Akaryakıt kullanımı (Milyon ton)	18,1	17,8	17,6	18	18.1
LPG kullanımı (Milyon ton)	3,8	3,7	3,5	3,5	3,4
Alınan Vergi (Milyar YTL.)	18	23	26	28	33

